

ኢትዮጵያዊ	ኢትዮጵያዊያን	ኢትዮጵያዊያዎች
ኢትዮጵያዊት	ኢትዮጵያዊያን	ኢትዮጵያዊያዎች
አገር	አገራት	አገራዎች
ሕግ	ሕግጋት	ሕግጋዎች
ተግባር	ተግባራት	ተግባራዎች
ቃል	ቃላት	ቃላቶች
ሊቅ	ሊቃውንት	ሊቃውንቶች
ምሁር	ምሁራን	ምሁራዎች
ርእስ/አርእስት	አርእስት	አርእስቶች
አርብቶ አደር	አርብቶ አደራት	አርብቶ አደራዎች
ቤተ ክርስቲያን	ቤተ ክርስቲያናት	ቤተ ክርስቲያናቶች ወ.

ዘ. ተ.

ይህ የሆነው፤ የግዕዝ ቃል አበዛዝን ከአገርኛው አበዛዝ ጋር በመዳበል፤ የሁለቶችን አበዛዝ ባንድ ቃል ላይ በመደንገር ነው። በአገርኛው፤ ኢትዮጵያዊ የሚለውን ቃል፤ የተባዕቶችን ስብስብ ብቻ ለመግለጥ፤ ኢትዮጵያዊዎች ማለት ይቻላል። ኢትዮጵያዊት የሚለውን ቃል፤ የእንስቶችን ስብስብ ብቻ ለመግለጥ፤ ኢትዮጵያዊዎች ማለት ይቻላል። ለኔ ግን፤ ኢትዮጵያዊያን የሚለው፤ የተባዕትን ስብስብ ሆነ የእንስትን ስብስብ፤ ብሎም የዝንቅ ስብስብን ለመግለጥ ስለሚያገለግል፤ ይህኑ መጠቀም እውዳለሁ። ይህ ትምህርት፤ በሊቃውንቱ በነዶክተር ጌታቸው ኃይሌ እና ዶክተር ዘሪሁን አስፋው ቢሆን ደስ ይለኛል። ነገር ግን፤ ማንኛውም ግለሰብ፤ ስህተትን እስከተገነዘበ ድረስ፤ ከማረም ተጠያቂነት ስለማይደኑ፤ እኔም ኃላፊነቴን ለማወራረድ ነው። አርእስት የሚለው የአማርኛ ቃል ብዛት የለውም።

“ባላቀቁ ቤት እንግዳ ናኘበት” እንዲሉ፤ የእኛን አነጋገር በትክክል መቅዳት ያልቻሉ የውጪ አገር ሰዎች ያሉትን መልሰን እኛው ቀጂ ሆነን የተገኘንበትን ላመላክት። ራስ ደጀን በጎንደር፤ ስሜን ውስጥ የሚገኘው ያገራችን ቁንጮ ተራራ ነው። እናም ራስ የሚለው መግለጫ ተሠጥቶታል። ደጀንነቱ ደግሞ ከግዝፈቱ ጋር የተያያዘ ነው። ደጀን፣ ደጃዝማች፣ ደጀኔ እንዲሉ። ታዲያ ራስ ዳሽን ማለት ምን ማለት ነው! ለምንስ ነው የውጪ ሰዎች ማለት ስላልቻሉበት፤ የነሱን ድንቁርና እኛ የምንቀዳው!

ጠለቅ ብለን ብንመረምረው፤ ይህ የሚያሳየው፤ ለራሳችን ያለን የማንነት ግምትና፤ የራሳችን የሆነን ነገር ምን ያህል እንደምናከብር ነው። በመጀመሪያ ራሱን የማያከብር ሌሎችን ሊያከብር ችሎታው ይጎድለዋል። ራሱን ከሌሎች ዝቅ አድርጎ ያስቀመጠ፤ በራስ መተማመን የለውም። ማሳየት የፍለግሁት፤ ወደ ራሳችን እንድንመለስ ነው።